

בבל"ת

בזבז בטחוני ללא תכלית

דרוש. אחרי שובו לארץ, ופתיחת קאריירה אקדמית חדשה. השמיע כמה מחשבות שעשו רושם עמוק בחוגים מדיניים-אינז'ינרטיים.

סיכומו של פלד: בשנים האחרונות נות בזבז המדינה מיליארדים על גבי מיליארדים של לירות, מפי ני שקברניטיה אינם מסוגלים לחי שוב בריאות על מדיניות בטחוני נית.

המטרה המרכזית להתקפתו לא הוזכרה בשם. אך היא היתה ברורה לכל קורא נבון.

כשם שאזוף (מיד). עזר וייצמן תוקף את משה דיין מן האגף הלאומי-מגויירגשני, תוקף הלאומי (מיד) מתי פלד את דיין מן האגף המתון-הגיוני-מחשבתו.

הדבר לא נאמר בשום מקום, אך הוא

הוויכוח על תקציב-הבטחון גרם לכך שבפעם הראשונה נשאלו, במישור הי ביטחוני, שאלות-יסוד הנוגעות לשורשי האידיאולוגיה הביטחונית של המדינה:

● מהו היעד הבסיסי של מאמץ הביטחון?

● מהי הדוקטרינה הביטחונית והמדינית, שאותה הוא נועד לשרת?

● האם בכלל קיים רעיון מרי כזו, המאפשר את ריכוזו ותיכנון המאמץ, במקום לפזר אמצעים לכל עבר, ללא מחשבה ותכלית?

כזה"ל קיים המושג בבל"ת — בילבול ביצים ללא תכלית. עתה נולד רעיון, הי מסתכם באותם ראשי-תיבות: "בזבזו ביטחוני ללא תכלית".

האיש שהעלה את הרעיון בכל תרופתו אינו עסקן או פרופסור, שאפשר להתעלם

אין פלא בתופעות מסוג זה. כי בשנה החמישית אחרי מלחמת ששת-הימים, מאיימים על הצבא כמה תהליכים מסוכנים:

● האווירה הכללית של רדיפה אחרי מותרות וראויותנות חומרית, המתפשטת במדינה. אנשי צה"ל אינם מבודדים מן החברה, אלא חיים בתוכה. ממילא קשה לנתקם מאווירה זו.

● שנה של הפסקת-אש, הגורמת להפגת המתח.

● המשך הכיבוש בשטחים מוחזקים, עם כל הסכנות המוסריות הכרוכות בכך, בייחוד במקומות שבהם היה אוכלוסיה המוכנה לשרת כובש, והרגילה לראות בצינינים אדונים כל-יכולים.

● הדוגמה האישית של משה דיין עצמו, שהוא בזבזן מטיבעו המצפף על כללי-התנהגות והנהגה מהצגת מותרות.

הוויכוח על תקציב-הבטחון דומה לי כדור-שלג: הוא התחיל בעניין קטן, הופך בהדרגה לוויכוח על בעיית-היסוד של המדינה.

היה זה כאילו גילתה המדינה בשנה ה-24 לקיומה שתקציב-הביטחון בולע אותה, במקום להגן עליה.

לא ברור עדיין מה תהיה תוצאת הוויכוח. קרוב לוודאי שיסתיים בקיצוץ קסנטונים, אולי במיחווה של שרי-הביטחון עצמו, שירצה לרכוש חזרה פופולריות בדרך זו.

אולם הוויכוח עצמו הוא גורם חדש, חיובי ומכריא מאין כמוהו.

חנפנים

סביב דיין

הוא התחיל כוויכוח על שאלה השור בה, אך מישינית: האם יש בזבזו כי מערכת-הבטחון?

עצם השאלה, שהועלתה על-ידי פינחס ספיר נוכח הצרכים הדחופים שנתגלו הודות למהומת הפאנתרים, היא נועזת ביותר. כי בפני הפרה הקדושה של מערכת הביטחון נאלמו דום כל שרי-האוצר שעד כה.

ברור שכלל לא ייתכן שאין כוין בזבז במערכת הכולעת קרוב למחצי ציאת מתקציב המדינה, קרוב לי שריש מכד התוצר הלאומי הגדול.

התגובה הנועזת של העיתונאים, הי פרשנים והעסקנים, שהתקוממו נגד עצם העלאת השאלה, מגלה הרבה על רמתם וישרם. לשיא הגיע השבוע דווקא עסקן ליברלי-עצמאי, שפירסם מיכתב בו תבע להעניק למשה דיין את הסמכות הביצעית להחליט על כל עניין הנוגע לתקציב הביטחון.

אפילו במישורים פאשיסטיים אין סמכות ביצעית כזאת לשרי הביטחון.

מובן שלצידו של דיין התגייסו כל החנפנים המקיפים אותו גם בשאר ימות השנה, העיתונאים המבקשים להיבנות על-ידו, ומלחכיי-פינתו האחרים.

לחתוך שומן.

להציל שרירים

אך כל המצוי במערכת-הביטחון יודע כי המלחמה נגד הבזבז היא חיונית לטיהור צה"ל עצמו מתופעות-לוואי, החדות רות אליו. דמותו של צה"ל כצבא בעל צניעות ספארטנית, המואס בניגונים מיליטריסטיים, שאינו רוצה לגדל כתקציבים בעלת זכויות-יתר סוציאליות — כל אלה מחייבים ערנות מתמדת וויכוח ציבורי.

הסכנה לצה"ל קיימת, ופה ושם כבר הור לידה תופעות בלתי-רצויות. לאחרונה חדרו הדברים אף לדפי העיתונות. 17 מילי יוני לירות בזבזו לבניית מחנה צבאי במקום שלפי המדיניות הרישמית של הממשלה יש להתזירו לערבים, כבוא השלום. מישכן ראוותני זה נושא את הי תואר היומני-הילדותי "מצודת כסיר". אפילו בטאון מפלגת-העבודה, אות, התמרי מר על הביזבז שנתגלה במסיבה מסוימת של אלוף מסויים.

מעוז בקו בריזב (בתום מלחמת ההתשה) אידיוטי כמו קו מאדינו?

מסתבר בבירור מן הדברים: שרי-הביטחון, האחראי למדיניות הביטחונית של ארבע השנים האחרונות, הוא אדם ללא כושר מחשבת, המבזבז מיליארדים מפני שהוא חי בעולם של סיסמות נבובות, בהעדר היכולת לגבש דוקטרינה ביטחונית המושרתת על ניתוח קר של המציאות והצרכים.

איך התהפכה

הקערה

הנושא העיקרי של התקפת פלד הוא קרי-הביצורים לאורך התעלה, הי נושא את השם "קו בריזב". פלד מצליח במקום שנכשל הצבא המצרי. הוא מבקיע את הקו.

לדעת פלד, הקמת קו זה היא

מדבריו נבקל, הוא בא מצוייד בתעודות כושר מרשימות ביותר.

מתיהו פלד, שוויתר השבוע על החתימה של "אלוף (מיל)" במאמריו, הוא אחד מחצי-התריסר הוגי-הדיעות המ קוריים, המפרסמים את דבריהם בעיתונות הישראלית, הוא עושה זאת מעל דפי מעי ריב.

עזר מכאן, מתי מכאן

פלד הוא חייל קרבי ותיק ביותר, איש פלמ"ח, חייל מקצועי, שניצח על אחת הזרועות החיוניות ביותר של מלחמת ששת-הימים: האספקה לכוחות הלוחמים. כאיש המטכ"ל הוא בקי במציאות הביטחוני, לא פחות מאשר בתיאוריה הצבאית. כמה שנים של לימודים והתבודדות בארצות-הברית הוסיפו לו את המרחק הי

בזבזים קטנים יכולים להצטרף לסכום גדול. בזבזים גדולים, שמקורם בחוסר-ביקורת על מנגנונים מתנפחים ונוהלים מיושנים, יכולים להצטרף לסכומים גדולים עוד יותר.

הסיממה של קיצוץ תקציב-הביטחון במיליארד ל"י אינה מוגזמת. לגבי מי שרוצה למונע בזבזו, לחי תוך את השומן מן הגוף הביטחוני כדי לשמור על כריאות לבו ושרירי ריו — זהו יעד מציאותי.

הבבל"ת החדש

ולם בשבועות האחרונים התחילו להישמע קולות חדשים — שחרגו מעבר למיליארד הראשון, וגם מעבר לי שאלה של בזבזים סתם.